

Stanowisko
Konwentu Powiatów Województwa Podlaskiego
z dnia 16 stycznia 2025 r.

w sprawie niedofinansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Konwent Powiatów Województwa Podlaskiego wyraża zaniepokojenie utrzymującą od wielu lat praktyką niewystarczającego poziomu finansowania z budżetu państwa zadań z zakresu administracji rządowej zleconych jednostkom samorządu terytorialnego szczebla powiatowego, w szczególności dotyczących geodezji i kartografii.

Stosownie do przepisu art. 166 ust. 2 Konstytucji RP (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, ze zm.) jeżeli wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa, ustawa może zlecić jednostkom samorządu terytorialnego wykonywanie innych zadań publicznych. Ustawa określa tryb przekazywania i sposób wykonywania zadań zleconych. Należy mieć przy tym na uwadze, że jednostki samorządu terytorialnego nie mogą zrezygnować z wykonywania tych zadań.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572, ze zm.) jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami otrzymuje z budżetu państwa dotacje celowe w wysokości zapewniającej realizację tych zadań. W przypadku gdy kwota dotacji nie zapewnia pełnej i terminowej realizacji zadania, jednostce samorządu terytorialnego przysługuje prawo dochodzenia należnego świadczenia wraz z odsetkami w wysokości ustalonej jak dla zaległości podatkowych w postępowaniu sądowym (49 ust. 4 i 5 te same ustawy).

Natomiast w świetle art. 5 ust. 1 pkt 1-2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 104) nieustalenie i niedochodzenie należności jednostki samorządu terytorialnego stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Skutkiem tego niektóre jednostki samorządu terytorialnego podejmują próby odzyskania należnych środków z budżetu państwa na drodze sądowej.

Zlecanie zadań rządowych samorządom powiatowym odbywa się w istocie bez zapewnienia możliwości aktywnego uczestnictwa tych samorządów w procedurze planowania wielkości kwot z budżetu państwa, które byłyby wystarczające na ich realizację. Należy przy tym podkreślić, że to właśnie zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego mają najbardziej aktualną i rzetelną wiedzę o kosztochłonności realizacji zleconych zadań.

W konsekwencji samorzady powiatowe planując niezbędne wydatki na realizację zadań zleconych często są zmuszone do zabezpieczania na ten cel środków własnych, co stoi w sprzeczności z przepisami powołanych wyżej ustaw. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2016 r., sygn. akt I CSK 823/15, „dotacja celowa, o której mowa w art. 49 ust. 1 u.d.j.s.t., jest dotacją o charakterze obligatoryjnym. Jedną z niewielu, w stosunku do której ustawodawca sformułował zasadę adekwatności. Uprawnia to do wniosku, że ustawodawca przyjął w tym zakresie pełną odpowiedzialność administracji rządowej za finansowanie zadań publicznych należących do jej kompetencji, zleconych do wykonania samorządowi. Żaden przepis rangi ustawowej nie nakłada na jednostki samorządowe obowiązku finansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

z dochodów własnych, jeżeli poziom środków przekazanych w formie dotacji nie jest wystarczający”.

Mając powyższe na uwadze, Konwent Powiatów Województwa Podlaskiego postuluje o:

- 1) przeprowadzenie dogłębnej analizy mechanizmu określania wysokości środków budżetu państwa na finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej;
- 2) odpowiednie zwiększenie wysokości dotacji do poziomu umożliwiającego realizację zadań ustawowych bez angażowania środków własnych;
- 3) wdrożenie procedury sprawnego odzyskiwania przez jednostki samorządu terytorialnego środków własnych wydatkowanych w latach poprzednich na realizację zadań zleconych.

Bogdan Zieliński
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Podlaskiego